

Hyttefolket bruker flere milliarder kroner og kan demme opp mot sentraliseringen

Flere undersøkelser avdekker at den norske hyttetradisjonen bidrar til mange tusen faste arbeidsplasser i distriktskommunene: På landsbasis legger nemlig hyttefolket igjen mange milliarder kroner lokalt.

– En bærekraftig norsk hyttekultur kan virke som motvekt til sentraliseringen og styrke mange av distriktskommunene, mener Stine Karlsen og Olaf Olstad i Norske Hytteprodusenters Forening.

Mange undersøkelser dokumenterer betydningen hyttene spiller for kommuner rundt om i landet. Flere arbeidsplasser, økte kommunale inntekter, bedre lokale sosiale tilbud og økt bolyst er noen av gevinstene for disse distriktskommunene.

Samtidig varslers [Statistisk sentralbyrå i en rapport](#) at 140 norske kommuner vil oppleve nedgang i folketallet frem mot 2050. Det er dårlig nytt for den norske distriktsprofilen.

«Økt forventet levealder, sammen med stor fraflytting av unge personer, vil bidra til sterk aldring i distriktene», lyder konklusjonen til SSB.

- At unge flytter fra distriktene til mer sentrale strøk gjør at fødselstallene også går kraftig ned i distriktene. I kommunene med stor fraflytting dør det flere enn det fødes, og denne utviklingen blir bare sterkere med årene, sier Sturla Løkken i SSB.

Mange årsaker til fraflytting

Det er mange årsaker til at de unge rømmer distriktene, til fordel for mer tettbefolkede regioner: Jobbmuligheter, høyere lønninger, en urban livsstil, stort kulturliv og bedre servicetilbud er noen årsaker.

- Fraflytting fra distriktene til sentrale områder er en stor utfordring i Norge i dag. Vi skal ikke påstå at hyttene er den eneste og beste løsningen på problemet, men mange undersøkelser avdekker at den norske hyttekulturens bidrag inneholder flere elementer som kan virke som en motpol mot fraflyttingen, sier Olaf Olstad og Stine Karlsen, henholdsvis daglig leder og styreleder i Norske Hytteprodusenters Forening. De peker på alle de positive sidene hyttene bringer til distriktskommunene.

- Vi må ta med disse positive sidene ved hyttekulturen når temaet er hytter og bærekraftig utvikling, sier de.

«Hyttekontor»

Stine Karlsen mener nordmenns vaner etter pandemien har endret mye i vår tenkemåte – noe som fører til flere døgn på hytta og i distriktene:

- Vårt inntrykk er at hytta brukes mer. Med økende grad av hjemmekontor er det trolig mange som velger hytta som kontor. Det kan føre til at flere fra byene bor større deler av året i distriktene. Med fast pris på strøm er det all grunn til å tro at enda flere vil bytte døgn i byen med hytta.

- Når vi i tillegg ser at flere velger å dele hytta med andre, så øker bærekraften for hyttene, legger Karlsen til.

Økende bruk av fritidsboliger

«Økende bruk av fritidsboliger er en motstrøm til sentraliseringen og gjør det vanskeligere å måle omfanget av sentralisering», heter det i en [SSB-artikkel](#) om sentralisering. Statistisk sentralbyrå skriver videre:

«Den teknologiske utviklingen innen informasjonsteknologi, data og Internett medfører nye muligheter for at folk kan jobbe og bo hvor som helst i landet.»

Legger igjen milliarder

[En undersøkelse blant fritidsboligeiere i Midt-Gudbrandsdal](#) i 2022 viser at hver hytte i gjennomsnitt legger igjen ca 180.000 kroner hvert år i lokale varer og tjenester. 8 800 fritidsboliger legger dermed igjen anslagsvis mer enn 1,5 milliarder kroner bare i Midt-Gudbrandsdalen hvert år.

Den samme undersøkelsen dokumenterer at i tillegg legger de 8800 fritidsboligene igjen cirka 60 000 kroner utenfor regionen ved kjøp av varer og tjenester i tilknytning til fritidsboligen og fritidsboligoppholdet.

- Denne rapporten viser at hver hytte bruker store summer hvert år, lokalt og i andre regioner. Og dersom vi løfter disse tallene til nasjonalt nivå, blir det tydelig hva 450.000 hytter betyr for den norske distriktsprofilen, sier Olaf Olstad i NOHF.

- Vi snakker om mange milliarder kroner og mange titusen arbeidsplasser, understreker han.

[En rapport fra analyseselskapet Menon Economics](#) viser at bygging av fritidsboliger i kommunene Trysil, Ringeby, Øyer og Øystre Slidre bidro til over 1 mrd. kroner i regional verdiskaping for de fire kommunene til sammen i 2023. Verdiskapingen av deltidsinnbyggernes forbruk anslås samlet til nesten 1,7 milliarder kroner samme år.

Den samme rapporten dokumenterer at hyttene genererer mer enn 1000 lokale arbeidsplasser i Valdres-regionen.

[Menon Economics har også sett på Vinje kommune](#), Norges fjerde største hyttekommune. Her viser tallene at hyttene og reiselivet i 2016 dannet grunnlag for 23 prosent av den totale sysselsettingen i kommunen. Nær hver fjerde arbeidsplass var altså tilknyttet hyttene og reiselivet.

- Dette er bare noen av undersøkelsene som er gjennomført de siste årene som med tydelighet viser hvor mye den norske hyttekulturen betyr for mange lokalsamfunn. Hyttene bidrar med mange tusen arbeidsplasser, de legger igjen store summer til det lokale næringslivet, de bidrar til økte kommunale inntekter og det sosiale tilbudet lokalt blir bedre med hyttene, konkluderer Olaf Olstad.

Mål 3: God helse og livskvalitet

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Det er godt dokumentert at fysiske aktivitetstilbud er viktig for de som kjøper eller leier hytte. Undersøkelser viser at nærhet til langrennsløyper, alpinbakker, muligheter for fot- og sykkelturner er viktige kriterier. Både unge og eldre lever et aktivt liv på hytta, med fysiske aktiviteter som fremmer folkehelse.

Mål 4: God utdanning

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Den norske hyttetradisjonen bidrar til mange tusen arbeidsplasser over hele landet. Det fører ikke bare til arbeidsplasser i byggebransjen, reiselivet og handelsnæringen, men bidrar også til mange lærlingeplasser – både i hyttebransjen og i andre næringer. Hyttene medvirker til å skape gode arbeidsmiljø og flere muligheter for ungdom som ønsker utdanning og arbeid lokalt.

NOHF-medlemmene forplikter til å etablere lærlingeplasser der det er hensiktsmessig for både lærling og selskapet.

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Bygging og drift av hytter står for en stor andel sysselsatte i distriktene. I tillegg genererer hyttene mange tusen arbeidsplasser i kommunene i form av ulike tilbud og tjenester. Undersøkelser viser at hver enkelt hytte legger igjen nærmere 200.000 kroner i lokale varer og tjenester. Hyttene bidrar også til bedre offentlig tilbud mange steder. Hytteskatt, kommunale avgifter og lokalt næringsliv tilknyttet hyttene gir kommuner muligheter til forbedring av ulike tjenester også for de fastboende, som for eksempel helse, plan og bygg og ikke minst kultur.

NOHF-medlemmene forplikter seg gjennom autorisasjonen å tilby anstendig arbeid for sine ansatte. I samarbeid med lokale myndigheter og næringsliv kan det legges opp til økonomisk vekst i de aktuelle kommunene.

Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Hyttene som bygges står der i mange år og sørger for langsiktig stabil økonomi for både kommuner, næringsliv og innbyggere. NOHF består av en solid kjerne av robuste selskap med langsiktige og bærekraftige strategier. NOHF-medlemmene skal aktivt bidra til å bygge inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige lokalsamfunn.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene

Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling

NOHF-medlemmene har god kommunikasjon med administrasjonene i hyttekommunene og samarbeider for å finne de mest bærekraftige løsningene i både de større prosjektene og for den enkelte hytten. Bransjen skaffer seg også kunnskap gjennom eksterne aktører og forskningsinstitusjoner som har spesialkompetanse innen bærekraft. NOHF-medlemmene forplikter seg til å samarbeide med aktører som kan bidra med å nå bærekraftsmålene.